

DITEC je vedúcim integrátorom informačných technológií. Svojim zákazníkom poskytujeme komplexné služby v oblasti nasadzovania a prevádzky informačných systémov.

DITEC je firma s tradíciou. Počas svojej existencie sme sa vypracovali na stabilný subjekt, ktorý je dôveryhodným a dlhodobým partnerom významných organizácií.

Sú naše zákony pripravené na eGovernment ?

Pavol Frič, DITEC a.s.

Marek Kalavský, Procházka & partners, spol. s r. o.

Obsah

- **Legislatíva a jej význam**
- **Procesy a požiadavky na legislatívne zabezpečenie**
- **Na čom môžeme stavať - čo sa podarilo**
- **Čo nás ešte čaká**

1. Legislatíva a jej význam

■ Informatizácie spoločnosti a VS

- zásadná zmena v spoločnosti a jej fungovaní
 - » zmena procesov – elektronizácia a automatizácia
 - » prechod z „papieru“ k elektronickému spracovaniu
- súčasťou je budovanie a plošné využívanie elektronických služieb (verejnej správy)

■ Informatizácia VS a legislatíva

- zmena procesov a spôsobu fungovania VS je však podmienená legislatívou, nakoľko orgány VS môžu **konat' IBA formou a spôsobom upraveným legislatívne** (iba to a tak, ako im legislatíva ukladá)

■ Kontext legislatívy

- legislatíva vytvára základný rámec pre fungovanie VS
 - » bez zodpovedajúceho legislatívneho rámca je výkon elektronickej vlády nemožný
 - » dôkladná a dostatočná legislatívna príprava je podmienkou budovania elektronických služieb VS (e-Governmentu)
- legislatívne zmeny musia byť koordinované s pripravovanými riešeniami (nie iba následne)
 - » mnohé technologicky brilantné riešenia bez zodpovedajúcej legislatívnej podpory boli neúspešné
 - » dobrá legislatívna príprava vie aj z menej „zdatného“ riešenia spraviť úspešný a prezentovateľný projekt
 - » **nie je možné pripravovať riešenie, ktoré v súčasnosti nemá legislatívnu podporu a pritom ani nemá predstavu o realizácii legislatívnej zmeny**

■ Ako je možné hodnotiť súčasnosť

- v súčasnosti procesy výkonu VS nastavené na „papierový svet“ (napriek parciálnym výnimkám)
- príprava legislatívy sa deje parciálne a nesystémovo
 - » procesné a terminologické rozdiely v jednotlivých zákonoch
 - » odlišné riešenia identických procesov
- legislatíva je chápaná ako bariéra rozvoja el. služieb
 - » mnohé procesy a služby nie je možné v súčasnosti elektronicky implementovať v požadovanom rozsahu
 - » hľadajú sa riešenia, ktorými sa súčasný stav „obchádza na hrane zákona“
- mnohokrát však legislatíva je umelo prezentovaná ako limitujúci faktor na „ospravedlnenie“ nasadenia nekoncepčných a zlých riešení, alebo nekonania

■ Riadenie legislatívneho procesu pre eGov

– potreba úpravy značného okruhu vzťahov –
koordinovaná zmena veľkého počtu zákonov

– roztrieštenosť riadenia

» riadiaca úloha

■ MF SR – riadenie informatizácie verejnej správy

■ MV SR – ÚOŠS pre automatizovaný IS miestnej štátnej správy

» koordinačná úloha

■ ÚV SR – koordinuje plnenie úloh v informatizácii spoločnosti

■ Splnomocnenec Vlády SR pre informatizáciu spoločnosti

– dôsledok – nejasná zodpovednosť, zmeny
realizované v dielčich častiach a nekoordinovane

» príklad - rôzne riešenie procesu doručovania (dokonca v
rámci jedného rezortu – daňová a colná správa)

■ **Ciele – čo by sme chceli dosiahnuť**

- **definovanie jednoznačnej zodpovednosti za riadenie legislatívnej zmeny**
 - » **centrálne riadenie a koordinácia procesu zmeny – riešenie logickej a vecnej nadväznosti**
- **definovanie jasného cieľa a „roadmap“ legislatívnych zmien, ktoré budú aplikované vecne príslušnými subjektami**
 - » **zmeny v legislatívnych predpisoch všeobecného charakteru – všeobecná úprava procesov a vzťahov (na centrálnej úrovni – MF ?)**
 - » **zmeny v legislatívnych predpisoch špecifického charakteru – riešenie konkrétnych procesov a postupov výkonu verejnej správy v jednotlivých oblastiach (vecne príslušné orgány)**

2. Požiadavky na legislatívne zabezpečenie

Základné procesy, ktoré je potrebné legislatívne zabezpečiť

- elektronické podanie a rozhodnutie
- dôveryhodná elektronická identita
- validná konverzia dokumentov
- úhrada poplatkov
- doručovanie
- komunikačné kanály
- registratúry a uchovávanie dokumentov

Základné pojmy

■ Podanie

- komunikát v konaní, upravenom zákonom, smerujúci od FO / PO smerom k orgánu verejnej moci

■ Rozhodnutie

- v konaní, upravenom zákonom, vydaný právny akt, ktorým orgán verejnej moci realizuje svoju kompetenciu

■ Potreba osobitnej úpravy ako pendant listinných foriem v každom procesnom akte

- **nie je všeobecne použiteľné ustanovenie o zachovaní písomnej formy podľa § 40 Občianskeho zákonníka**

Podanie

■ Problémové faktory

- nejednotná úprava vo veľkom množstve zákonov
- spadá do gescie mnohých orgánov
- nereálna unifikácia a v mnohých prípadoch aj zavedenie formulárov
- konanie začína až podaním úplného podania

■ Potrebné upraviť minimálne

- samotnú možnosť podávať podania elektronicky
- identifikáciu podávajúceho a/alebo jeho zástupcu
- náležitosti podaní
- spôsob podávania príloh
- platenie poplatkov

Rozhodnutie

■ Problémové faktory

- nejednotná úprava vo veľkom množstve zákonov
- spadá do gescie mnohých orgánov
- nereálna unifikácia a v mnohých prípadoch aj zavedenie formulárov
- právna úprava aj prax nastavené na listinnú formu

■ Potrebné upraviť minimálne

- samotnú možnosť vydávania elektronických rozhodnutí
- náležitosti

Dôveryhodná elektronická identita

■ **Situácie**

- fyzická osoba koná sama za seba
- v mene osoby koná niekto iný – mandátny vzťah
- v mene orgánu koná oprávnená osoba

■ **Potrebné upraviť**

- spôsob preukazovania identity v procesoch asistovanej komunikácie
- aby QC neobsahoval rodné číslo ale JIFO/BFO
- ak je to možné unifikovať na podzákonnej úrovni podrobnosti o spôsobe preukazovanie oprávnenia pri vydávaní mandátneho certifikátu

Validná konverzia dokumentov

- **Validná = taká konverzia, ktorej výsledok je použiteľný na právne úkony a je z právneho hľadiska rovnocenný originálu**
- **Presah do takmer všetkých oblastí elektronickej komunikácie**
 - prílohy k podaniu
 - výstupy z verejných registrov
 - odpisy rozhodnutí a iných verejných listín
 - vedenie registratúr a archívne záznamy

■ Problémové faktory

- neexistuje úprava konverzie smerom listina -> e-forma a ani všeobecná úprava konverzie opačným smerom
- čiastočná úprava v zákone o ISVS, pokiaľ ide o prevod z „elektronického“ odpisu do „listinného“ výstupu
 - » obmedzená na prevody odpisov z ISVS, vedených povinnými osobami
 - » nie je explicitne vyriešený vzťah medzi výstupom z registra podľa osobitného zákona a výstupom podľa zákona o ISVS, najmä z hľadiska ich rovnocennosti a zameniteľnosti

■ Potrebné upraviť minimálne

- všeobecne prevod z e-formy do listinnej formy pri použití konceptu podľa zákona o ISVS
- prevod z papierovej do e-formy, najmä
 - » použiteľné formáty elektronických dokumentov
 - » technické podrobnosti samotného postupu
- v oboch prípadoch je nevyhnutné definovať najmä
 - » oprávnené osoby
 - » vzťah medzi „pôvodným“ a „novým“ dokumentom a ich „právnou rovnocennosť“

Úhrada poplatkov

- **Možnosť bezhotovostnej úhrady poplatkov je síce v zákonoch upravená, ale treba**
 - **úkon vykonaný okamžite po zadaní a spracovaní príkazu na uhradenie (úhrada)**
 - **poplatok považovaný za uhradený momentom odpísania prostriedkov z účtu poplatníka**
 - **zabezpečený**
 - » **spôsob preukázania úhrady,**
 - » **mechanizmus záruk voči orgánu verejnej správy**
 - » **možnosť tohto orgánu konať, ako keby bol poplatok uhradený**
 - **Je možné použiť mechanizmus, ako ho definuje zákon o správe daní pri platení dane**

Doručovanie

- **Doručovanie = doručovanie podaní, ako aj o doručovanie rozhodnutí**
 - aj orgán verejnej správy môže byť účastníkom konania a môže mu byť doručované rozhodnutie a môže podávať podanie rovnako, ako FO / PO
- **Kde je v súčasnosti upravená možnosť elektronického podania či elektronického rozhodnutia, je zároveň umožnené ich doručovanie elektronickými prostriedkami**
- **Úprava doručovania je v právnych predpisoch nejednotná, avšak netrpí takou fragmentáciou, ako úprava podaní či rozhodnutí**

■ Potrebné upraviť minimálne

- miesto podávania podaní (zverejnená adresa elektronickej podateľne) a väzba na procesy
- moment doručenia a s tým spojené fikcie doručenia

■ Nevyhnutné predpoklady

- schránka (miesto doručenia) a s tým spojené prístupové práva oprávnených osôb a celý režim zriaďovania a existencie schránok
- existencia ZEP užívateľa
- určenie priorít pri doručovaní – elektronické c/a papierové

■ e-podateľňa

- z hľadiska práva len iný kanál na doručenie podania príslušnému orgánu
- nevyhnutné, aby elektronická podateľňa existovala pre každý jeden orgán verejnej moci (aj centrálna, plniaca funkcie pre viaceré orgány)
- v súčasnosti nie je povinnosť zriadiť elektronickú podateľňu, ale len povinnosť oznámiť jej adresu
- vhodné uložiť povinnosť jednotlivým orgánom, ak nemajú zriadenú vlastnú podateľňu, využívať služby CEP na ÚPVS
 - » projekt „Všeobecné podanie“

■ Služba „Všeobecné podanie“ na UPVS

– typy podaní:

- » „**kvalifikované podanie**“ - podanie podľa osobitných predpisov, spôsobilé iniciovať konanie podľa týchto predpisov alebo vyvolať právne účinky podľa týchto predpisov (treba ZEP)
- » „**bežné podanie**“ – môžu byť podpísané ZEP alebo EP, obsahujú však identifikáciu odosielateľa
 - pre ktoré sa podľa osobitných predpisov podpísanie ZEP alebo EP nevyžaduje na vyvolanie právnych účinkov takéhoto podania
 - ktorých obsahom je oznámenie či iná komunikácia adresovaná prijímateľovi podania, ktorá nemá vyvolať právne účinky
- » „**anonymné podanie**“ - nie sú podpísané ZEP ani EP a ktoré neobsahujú identifikáciu podávajúceho

– súčasnosť – viac ako 150 pripojených orgánov

■ **Moment doručenia a fikcie doručenia**

- určenie momentu doručenia je kľúčové
- dôležitou oblasťou úpravy je postup, ak k prevzatiu rozhodnutia nedôjde, a to
 - » nedôjde ale objektívne mohlo dôjsť alebo
 - » nedôjde a ani objektívne dôjsť nemohlo

■ **V papierovom svete majú fikcie doručovania mnohé modifikácie**

- niektoré nerealizovateľné vo svete elektronickom
- vhodné uvažovať o zjednotení minimálne v oblasti fikcií doručenia, a to najmenej pre jednotlivé právne oblasti (správne právo, civilné právo)

Komunikačné kanály

- Prax, ako aj prevažná časť legislatívy, preferujú priamu interakciu medzi orgánom verejnej správy a FO/PO
 - osobne, poštou alebo v niektorých prípadoch aj elektronickou komunikáciou cez rezortné prostriedky
- Z hľadiska širšieho využitia a jednoduchšej dostupnosti je potrebná podpora centrálnych prístupových miest
 - ÚPVS a
 - IOM

■ **ÚPVS**

- je v legislatíve definovaný, vrátane jeho správcu, prevádzkovateľa a štandardov
- existuje povinnosť povinných osôb prostredníctvom ÚPVS sprístupňovať svoje e-služby
- ÚPVS je možné využiť aj ako miesto zverejňovania údajov a informácií, ktoré povinné osoby majú podľa zákona zverejňovať

■ **Nedostatky vo vzťahu k využívaniu ÚPVS sú skôr povahy aplikačnej ako legislatívnej**

■ IOM

- **zatiaľ nie je ako inštitút definovaný (len v podobe návrhu zákona v parlamente)**
- **okrem inštitucionálneho ukotvenia (v novele zákona o ISVS) bude nevyhnutné zákonom ustanoviť procesný rámec fungovania IOM, najmä pokiaľ ide o**
 - » **oprávnenie vykonávať činnosť IOM**
 - » **dohľad orgánu štátu**
 - » **vzťah IOM a jeho pracovníkov k používateľovi IOM**
 - » **možnosť využívať postupy z „bežných“ procesov elektronickej komunikácie**

Registratúry, uchovávanie dokumentov

- Existuje základný legislatívny rámec pre elektronické vedenie spisu a registratúry, ako aj pre dlhodobú „archiváciu“
 - zákon o EP definuje dlhodobé uchovávanie dokumentov ako akreditovanú certifikačnú službu
 - existuje vykonávací predpis
- Potrebne upraviť minimálne
 - uložiť povinnosť viesť elektronickú registratúru, elektronický spis
 - požiadavky na vedenie elektronických registratúrnych záznamov

3. Čo sa podarilo

- **Napriek existujúcim problémom je možné zaznamenať v legislatívnej oblasti v minulej dobe významný pokrok**
 - prvýkrát bola realizovaná „oficiálna“ analýza legislatívneho stavu v SR
 - nastali legislatívne zmeny v oblasti všeobecnej legislatívy – Zákon 275/2006 o ISVS, novela Zákona 215/2002 o elektronickom podpise
 - zmeny špecifickej legislatívy (napr. Zákon o katastri)
 - nasadené projekty dôležité pre rozvoj elektronických služieb

Analýza legislatívneho prostredia

- Analýza legislatívneho prostredia realizovaná MF SR na základe podkladov poskytnutých jednotlivými rezortami
- Identifikované požadované legislatívne zmeny
 - skoro 200 dotknutých legislatívnych noriem, niektoré navrhované ako nové
 - návrh termínov realizácie legislatívnych zmien
- Vyplývajúce úlohy:
 - predkladanie odpočtu plnenia každoročne do 31.12.
- Záver
 - „rezortný pohľad“, bez centrálného stanovenia cieľov a priorít

Zák. č. 214/2008 – o el. podpise

- **Doposiaľ najdôležitejšia novela Zák. č. 215/2002**
– riešenie najvýznamnejších problémov vyplývajúcich z praxe
- **Rozšírenie a osamostatnenie akreditovaných certifikačných služieb:**
 - rozčlenenie akreditovaných služieb:
 - » správa kvalifikovaných certifikátov
 - » dlhodobé uchovávanie elektronických dokumentov so ZEP
 - » vydávanie časovej pečiatky
 - **riešenie problému s dlhodobým uchovávaním ZEP (tzv. „vyprchávanie platnosti ZEP“)**

■ Zrovnoprávnenie ZEP s TS osvedčeným podpisom:

– Dôsledok

» **je možné elektronicky realizovať aj úkony, u ktorých legislatíva vyžaduje osvedčenie podpisu**

» otázne využitie v procesoch verejnej správy, kde náležitosti podania upravuje špecifická legislatíva

■ Jednoznačná identifikácia držiteľa certifikátu

– RČ v certifikáte (potenciálne JIFO/BIFO:

– Dôsledok

» **nie je potrebné registrovať certifikát držiteľa certifikátu** (ak nie je potrebné preukázať ďalšie dokumenty určujúce oprávnenia držiteľa k realizácii úkonu – nepr. poverenie „konať v mene“)

■ Zavedenie tzv. „mandátnych“ certifikátov

- preukázanie mandátu oprávnenia priamo v kvalifikovanom certifikáte

- Dôsledok

 - » oprávnenie k úkonu nie je potrebné deklarovať spolu s úkonom, nie je potrebné „registovať“ oprávnenie“ spolu s certifikátov

 - » možnosť automatizácie procesov

- Problémy

 - » nie je jasné KDE, AKO a AKÝM SPÔSOBOM deklarovať v certifikáte oprávnenie a aké preukázanie má ACA vyžadovať

 - » neriešenie otázok má za dôsledok „chaos“ vo vydávaní mandátnych certifikátov a problémy v ich využití v automatizovaných procesoch

■ Povinnosť oznámenia adresy elektronickej podateľne

— Dôsledok

- » tlak na zavedenie elektronickej komunikácie, **hoci plnenie právne nevymožiteľné**
- » možnosť využiť službu „Všeobecné podanie“ a elektronicnú podateľňu na UPVS

■ Kontinuita v poskytovaní certifikačných služieb

- » údaje potrebné na overenie platnosti certifikátu sú „historicky“ k dispozícii **aj v prípade, ak ACA ukončí svoju činnosť** bez „následníka“

Zák. č. 275/2008 – o ISVS

- **Kodifikovanie pojmu Ústredný portál (UPVS)**
 - bez upresnenia jeho postavenia v procesoch verejnej správy
- **Definovanie pojmov pre vznik elektronických dokumentov**
 - odpis a výstup
 - prevod do papierovej formy – osvedčovanie odpisu
 - neakceptovanie odpisu alebo výstupu, vydaného osvedčujúcou osobou by bolo v rozpore s účelom úpravy vydávania odpisov a výstupov
 - » pri zachovaní garancie správnosti a validity umožniť poskytovanie údajov z verejných registrov aj inými než povinnými osobami

Novela Zák. č. 275/2006 o ISVS

■ **Upresnenie postavenia UPVS**

- **zrovnoprávnenia podania realizovaného cez UPVS** s podaním podaným prostredníctvom podateľne orgánu

■ **Upresnenie postavenia IOM**

- zabezpečenie prístupu k službám VS (asistovaný výkon verejnej správy)
- osvedčovanie výstupov
- **zrovnoprávnenia podania a oznámenia realizovaného cez IOM** s podaním podaným fyzickou osobou, ktorá služby IOM využila

■ Úprava úhrad správnych poplatkov

- zvýhodnenie poplatkov za využívanie elektronických služieb

- » 50% zo sadzby poplatkov určených v sadzobníku, najviac však znížená o 70 eur

- jasné definovanie momentu úhrady – predpoklad pre poskytovanie on-line služieb

- » Platba sa považuje za uhradenú dňom odpísania z účtu žiadateľa

Zák. č. 162/1995 – o katastri

■ **Ambícia poslednej novely**

- vytvorenie legislatívnych podmienok pre budovanie elektronických služieb katastra

■ **Výsledok – nejasné podmienky**

- rozpor s ustanoveniami občianskeho zákonníka o používaní ZEP

» „Ak sa v písomnom podaní vyžaduje osvedčený podpis, v elektronickom podaní mu zodpovedá ZEP“ – v Občianskom zákonníku sa vyžaduje ZEP s TS

» „Pri elektronickom podaní musia byť všetky prílohy podané v elektronickej podobe a opatrené ZEP a TS“ – nie je jasné prečo TS a ZEP-om koho

– rozhodnutie

- » „**Rozhodnutie, ktorým sa vklad povoľuje obsahuje ... odtlačok okrúhlej pečiatky správy katastra**“ – ako toto realizovať v elektronickej forme ?

– doručovanie

- » nezavádzajú sa žiadne špecifické ustanovenia na doručovanie rozhodnutí v elektronickej forme

– spôsobilosť zmlúv

- » „**ak zmluva obsahuje chyby ..., vykoná sa jej oprava doložkou pod skončeným textom ... V doložke sa uvedie ... Podpisy účastníkov zmluvy, ako aj podpis konajúceho zamestnanca a odtlačok okrúhlej pečiatky**“ – otázne, ako sa toto bude realizovať pri elektronickej zmluve, nakoľko sa predpokladá „papierové“ vedenie evidencií

4. Čo je potrebné spraviť

- **Prevzatie zodpovednosti za koordináciu legislatívnych činností**
- **Vytvorenie „roadmap“ legislatívnych zmien**
 - zabezpečenie nadväznosti legislatívnych zmien
 - zabezpečenie podpory kľúčových rezortov
- **Vytvorenie a legislatívna podpora motivačných faktorov**
- **Realizácia najdôležitejších právnych úprav**
 - Príprava Zákona o e-Governmente

Motivačné faktory

■ **Motivácia používateľov pre využívanie elektronických služieb**

- vyššia efektívnosť – nemožná bez pripojenia na „back-endové systémy“ a automatizácie procesov
- trvalá dostupnosť
- transparentnosť – možnosť informovať o stave spracovania podania/požiadavky
- finančné zvýhodnenie elektronických služieb - najvýraznejší motivačný faktor

Zákon o e-Governmente

- **Prečo je vhodné ísť cestou jedného zákona**
 - jeden gestor
 - jednoduchšia úprava do budúcnosti
 - eliminuje sa potreba rozsiahlych vstupov do množstva zákonov
- **Mal by obsahovať všeobecnú procesnú úpravu ako pendant „papierovému“ svetu, najmä**
 - doručovanie a schránky
 - konverziu dokumentov
 - úhradu poplatkov
 - procesy asistovanej komunikácie

Yes, we can

ak budeme chcieť a využijeme
správnych odborníkov

**Ďakujeme za
pozornost'**